

**PIER PAOLO PASOLINI, «Aculturació i aculturació»,
publicat al diari *Corriere della Sera*, 9 de desembre de
1973. (Traducció: TNC)**

Molts lamenten (en aquest tràngol de l'austeritat) les penúries degudes a la manca d'una vida social i cultural organitzada fora del Centre «dolent», a les perifèries «bones» (vistes com a dormitoris sense espais verds, sense serveis, sense autonomia, sense relacions humanes reals). Una lamentació retòrica. Si en realitat existís a les perifèries això de què es lamenta la manca, estaria de tota manera organitzat pel Centre. Aquest mateix Centre que, en pocs anys, ha destruït totes les cultures perifèriques en les quals —justament fins fa pocs anys— hi havia una vida pròpia assegurada, substancialment lliure, fins i tot a les perifèries més pobres i fins i tot miserables.

Cap centralisme feixista va aconseguir fer el que ha fet el centralisme de la civilització del consum. El feixisme proposava un model, reaccionari i monumental, que tanmateix no deixava de ser lletra morta. Les diverses cultures particulars (pageses, subproletàries, obreres) es continuaven formant impertorbables segons els seus antics

models: la repressió es limitava a obtenir la seva adhesió a unes determinades paraules. Avui, al contrari, l'adhesió als models imposats pel Centre és total i incondicional. S'ha renegat dels models culturals reals. S'ha acomplert l'abjuració. Així doncs, es pot afirmar que la «tolerància» de la ideologia hedonista que el nou poder desitja és la pitjor de les repressions de la història humana. Com s'ha pogut exercir una repressió tal? A partir de dues revolucions, interiors a l'organització burgesa: la revolució de les infraestructures i la revolució del sistema d'informacions. Els carrers, la motorització, etc. ja han unit estretament la perifèria amb el Centre, i han abolit tota distància material. Però la revolució del sistema d'informacions ha estat encara més radical i decisiva. A través de la televisió, el Centre ha assimilat a ell mateix el país sencer, que roman tan diferenciat històricament i tan ric en cultures originals. Ha començat una operació d'homologació destructiva de tota autenticitat i especificitat. Ha imposat així —tal com deia— els seus models: que són els models desitjats per la nova industrialització, la qual ja no s'accontenta amb un «home que consumeixi», sinó que pretén que no hi hagi cap altra ideologia concebible a banda de la del consum.

Un hedonisme neo-laic, cegament aliè a qualsevol valor humanístic i cegament aliè a les ciències humanes.

L'anterior ideologia, volguda i imposada pel poder era, com és sabut, la religió: i el catolicisme, en efecte, era l'únic fenomen cultural que «homologava» els italians. Ara s'ha convertit en col·laborador del nou fenomen cultural «homologador» que és l'hedonisme de masses: i, com a col·laborador, el nou poder ha començat des de fa anys a liquidar-lo. No hi ha, en efecte, res de religions en el model de l'Home Jove i la Dona Jove proposats i imposats per la televisió. Es tracta de dues persones que només valoren la vida a través dels seus béns de consum (i, evidentment encara van a missa els diumenges: en cotxe). Els italians han acceptar amb entusiasme aquest nou model que la televisió els imposa segons les normes de la Producció creadora de benestar (o, millor dit, de salvadora de la misèria). Ho han acceptat: però en realitat, es troben en situació de poder-lo realitzar?

No. O el realitzen materialment només en part, convertint-se en la seva caricatura, no aconsegueixen realitzar-lo més que en la seva mínima mesura fins a convertir-se en les

seves víctimes. Frustració i ànsia neuròtica són avui dos estats d'ànim col·lectius. [...]

La responsabilitat de la televisió, en tot això, és enorme. No tan sols com a «mitjà tècnic», sinó com a instrument de poder i com a poder en si mateix. No només és el lloc a través del qual passen els missatges, sinó que és un centre elaborador de missatges. És el lloc on es fa realitat una mentalitat que d'altra manera no sabia on col·locar-se. És mitjançant l'esperit de la televisió que es manifesta en concret l'esperit del nou poder.

No hi ha dubte (com es pot veure en els resultats) que la televisió és autoritària i repressiva com cap altre mitjà d'informació ho ha sigut mai. El diari feixista i els eslògans mussolinians fan riure: com (amb dolor) una arada en relació a un tractor. El feixisme, vull repetir-ho, no ha estat ni tan sols capaç d'esgarrapar l'ànima del poble italià: el nou feixisme, mitjançant els nous mitjans de comunicació i informació (amb la televisió precisament com a exemple) no tan sols l'esgarrapa, sinó que l'ha lacerat, violat, embrutit per sempre...